SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Eduskunnan lakivaliokunnalle 18.9.2018

SUOMEN ASIANAJAJALIITON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ ULOSOTTOKAAREN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI (HE 71/2018 VP)

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt 4.9.2018 päivätyllä viestillä Suomen Asianajajaliitolta (jäljempänä ” Asianajajaliitto”) kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä ulosottokaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 71/2018 vp).

Lausuntonaan Asianajajaliitto esittää seuraavaa:

Hallituksen esitys koskee ulosoton rakennemuutosta ja sen edellyttämiä organisaatiomuutoksia. Hallituksen esityksessä korostuu tarve sopeutua jo tehtyihin ja tulevaisuudessa mahdollisesti tehtäviin määrärahaleikkauksiin. Asianajajaliitto ymmärtää tarpeen tuottaa kustannussäästöjä ja katsoo, että pidemmälle ja tehokkaammin automatisoitu ja digitalisoitu ulosottoprosessi vastaisi parhaiten nyt esiin tuotuja säästötavoitteita.

Hallituksen esityksessä esitetään merkittäviä muutoksia ulosoton organisaatioon. Asianajajaliitto katsoo, että koko maan kattava ulosoton organisaatio on edelleen tarpeen, koska hankalimmissa ulosottoasioissa edellytetään usein paikallistuntemusta. Käräjäoikeusuudistuksen mallin mukaan myös ulosottovirastojen lukumäärää voitaneen kuitenkin karsia huomattavasti.

Asianajajaliitto katsoo, että rutiiniluonteiset perustoimenpiteet, kuten palkan tai veronpalautusten ulosmittaus, eivät edellytä paikallisia toimijoita, vaan asiat voidaan hoitaa valtakunnallisesti tehokkaimmaksi katsottavalla tavalla. Esityksen mukaan tällaisia summaarisia tehtäviä on jopa 80 % ulosoton tehtävistä. Suurin osa tämän tyyppisistä tehtävistä olisi tehokkainta hoitaa automatisoidusti, kunhan velallisen oikeusturva huomioidaan asianmukaisesti.

Asianajajaliitto pitää tärkeänä, että vastaavan ulosottomiehen konseptista ei luovuta. Ehdotetun perustäytäntöönpanon aikana vastaavalla ulosottomiehellä ei ole välttämättä merkittävää roolia, mutta heti siirryttäessä laajaan täytäntöönpanoon vastaava ulosottomies on tärkeässä asemassa. Vastaavan ulosottomiehen asiantuntemuksesta on huomattavaa hyötyä myös velkojalle, joka pyrkii selvittämään saatavansa perintään liittyviä yksityiskohtia.

Asianajajaliitto pitää perusteltuna ja tärkeänä tavoitteena, että kansallisella tasolla pyritään yhdenmukaiseen ja tasalaatuiseen ulosottoprosessiin. Sekä velkojien että velal-

lisen edun mukaista on, että koko maan alueella on saatavissa yhdenvertaista ja samansisältöistä palvelua. Asianajajaliitto näkee, että siirtyminen yhä automatisoidumpaan ulosottoprosessiin ja tietojärjestelmien yhteensovittaminen tuomioistuinten järjestelmien kanssa voivat nopeuttaa ja tehostaa saatavien perintää merkittävästi. Riittävien resurssien varaaminen tietojärjestelmien kehittämiseen ja yhteensovittamiseen on ensiarvoisen tärkeää projektin tavoitteiden, kuten kustannussäästöjen, saavuttamisen varmistamiseksi.

Asianajajaliitto katsoo lisäksi, että ulosottolaitoksen asiantuntemuksen säilyminen on varmistettava. Jäljelle jäävän henkilöstön koulutukseen on panostettava ja erikoistuminen mahdollistettava. Erityisesti haastavimpien ulosottoasioiden erityispiirteet on voitava vielä paremmin huomioida ja tällaisiin tapauksiin tulee voida ”räätälöidä’” sopiva ja tehokas perintäryhmä. Ulosottolaitoksen organisaatio tuleekin järjestää tavalla, joka tukee korkeatasoisen juridisen osaamisen säilymisen myös jatkossa.

Helsingissä syyskuun 18. päivänä 2018

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

LAATI

Asianajaja Salla Suominen, Avance Asianajotoimisto Oy, Helsinki